

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ

ಚಂದ್ರಾ ಕೆ. ಎಸ್.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಂತಹ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಧುನಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ನಾವು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನ, ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈ ಲೇಖನ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಅನಿಸಿಕೆ ಎಂದರೆ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅದರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಇತರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು ಎಂದು. ಈ ಅನಿಸಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾದರೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ನಿರೂಪಣೆ ಅನೇಕ ತಿರುವುಗಳನ್ನು, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ

ಹಲವಾರು ವಿಧದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಮಾನವನ ಬಾಹ್ಯ ವರ್ತನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಬಹುತೇಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಪುರುಷ ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್. ಅವರು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅವನ ಸುಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದದ ಬಯಕೆಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಇವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂರು ಮುಖಗಳಾದ - Id (ಇಡ್) -ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ಮನಸ್ಸು), Ego (ಈಗೋ-ನೈಜತೆಯ ಅರಿವಿರುವ ಮನಸ್ಸು) ಹಾಗೂ Super Ego (ಸೂಪರ್ ಈಗೋ- ನೈಜತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿ, ನಿಯಮಗಳು) - ಇವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: 'ಇಡ್' ಎನ್ನುವುದು ಅಪಕ್ವವಾದ ಮನಸ್ಸು. ಇದು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಯಕೆಗಳನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 'ಈಗೋ' ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಅದು ಸಮಾಜ ಸಮ್ಮತವಾದ, ನೈತಿಕತೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ 'ಸೂಪರ್ ಈಗೋ' ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸಮಾಜದ ಒಟ್ಟಾರೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಮುಖಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ 'ಇಡ್' ಹಾಗೂ 'ಈಗೋ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುವ 'ಕಾಚಾ ಆಮಿ' (ಅಪಕ್ವ ಅಹಂ) ಹಾಗೂ 'ಪಾಕಾ ಆಮಿ' (ಪಕ್ವ ಅಹಂ) - ಇವುಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಮಾನವನ ದೈನಂದಿನ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತ ಬಯಕೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ನೀಡಿರುವ 'ಯಾವುದನ್ನು ಹೃದಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದೋ ಅದನ್ನೇ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಬಾಯಿ ಮಾತನಾಡುವುದು', 'ಮೂಲಂಗಿ ತಿಂದರೆ ಮೂಲಂಗಿ ವಾಸನೆಯ ತೇಗು ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಬರುತ್ತದೆ' - ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಜೇಡಿನ ಮಣ್ಣಿನಂತೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಈ ಮುಖವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎನ್.ಎಮ್.ಕೆ.ಆರ್.ವಿ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು; ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು; ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಭಕ್ತರು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪುಣ್ಯಾರಾಮ ದಂತೆ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಶಿಷ್ಯರು ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಹೂವಿನ ಗಿಡದಂತೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ ಈ ಪುಣ್ಯಾರಾಮಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರರು. ಒಂದೊಂದು ಗಿಡವನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ನೆಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಬಲ ದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಭವತಾರೀಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರು.

- ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದ

ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ಅವರು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು 'ಭಾವ ವಿರೇಚನೆ.' ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ರೋಗಿ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತನಗೆ ಆಪ್ತನಾದವನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಕನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ರೋಗಿಗೆ ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬಹು ಬೇಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾರಕ್ ಮಹಾರಾಜ್ (ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು) ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ತಾರಕ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕಂಡರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಪಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸಿದರು. ತಾರಕ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಆಗಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ವಿವಾಹ ವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಪಾರ ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ತಾರಕ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು.

ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ ತಮ್ಮದೇ ಆದ, 'ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ' (Individual Psychology) ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಅಡ್ಲರ್ (Alfred Adler) ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಆ ಗುರಿಯೆಡೆ ಸಾಗುವಾಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಡ್ಲರ್ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಆದಿ ಶಕ್ತಿ ಹಲವು ಕಡೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ನಿಯಮವೇ ವೈವಿಧ್ಯತೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೂ ಭಗವಂತ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವನು. ಅವನು ಒಂದು ಇರುವೆಯಲ್ಲೂ ಇರುವನು. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಆವಿರ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ."

ಮಾನವತಾವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಮಾಸ್ಲೋ (Maslo) ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಲ್ ರೋಜರ್ಸ್ (Carl Rogers), ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಅನುಕ್ರಮಶ್ರೇಣಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು (Hierarchy of Needs) ಮಂಡಿಸಿದರು; ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅನುಕ್ರಮಶ್ರೇಣಿ ಯನ್ನು (Hierarchy) ಗುರುತಿಸಿದರು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು, ಅಹಂ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು - ಇವುಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆತ್ಮ ವಾಸ್ತವೀಕರಣ ಪ್ರೇರಣೆ (Self-actualization) ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಾಸ್ಲೋ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು 'ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ವೇದಾಂತದ ಉಪದೇಶವು ನಿರರ್ಥಕ' ಎಂಬ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾತಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುವಂತಿದೆ.

ಕಾರ್ಲ್ ರೋಜರ್ಸ್ ಅವರು ನೀಡಿರುವ 'ಕಕ್ಷಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನ (Client Centred Therapy)' ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ರೋಗಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವನು. ಚಿಕಿತ್ಸಕನು ಕೇವಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುವನು. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನು ಎಂಬ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ವಿಧಾನವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಂದ ತಾವೇ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಇದು ಸಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಅರಿತು ಆ ದೋಷದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆಯೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದ ಹಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಗಿರೀಶಚಂದ್ರ ಫೋರ್ಡ್ - ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಡಿತದ ಚಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಅವರು ಬಹಳ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇವರನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ಸಂಮೋಹಿನಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಗುಣಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುಂದೆ ಉತ್ತಮ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಜೀವನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವ ಆಧುನಿಕ ಮನೋವೈದ್ಯರೂ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸುರೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಗಿರೀಶ್ - ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು “ಮಧ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಭಗವತಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಸೇವಿಸಿ” ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಆ ಹೊಸ ಪರಿವಾರ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟು ಸುರೇಂದ್ರ ಇದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅವನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಹೀನವಾದ, ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಕುಡಿತದ ಚಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಬಲವಾದ ಬಯಕೆಯನ್ನು, ಭಗವಂತನಡೆಗೆ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸುರೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಗಿರೀಶರು ತಮ್ಮ ದೋಷವನ್ನು ತಾವೇ ಅರಿತು, ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ನೇರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಅಂತರಾಳದ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಅವನೇ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅರಿತು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಟ್ಟದ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವೆನ್ನಬಹುದು. ಇದನ್ನೇ ಆಧುನಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ‘ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮವಿಕಾಸ’ (Self-growth and Self-development) ಎನ್ನುವರು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸೂ ತೆರೆದ ಪುಸ್ತಕದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಕತ್ತಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಆ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅವರ ದೇಹರಚನೆ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಅಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯೂ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ನರೇಂದ್ರ

ನನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಘಟನೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕಸ್ತರದಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಏರುವಂತೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ನರೇಂದ್ರನು ವಾದಿಸಿದನು, ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುವರೇ ಎಂದೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ತಂದೆಯು ಮಗುವಿನ ತುಂಟತನವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸುವಂತೆ, ಸಂತಸ ಪಟ್ಟರು. ಅವನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಓರ್ವ ತಂದೆಯಂತೆ, ಹಿತೈಷಿಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯ ನರೇಂದ್ರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗುರುವಾಗಿ, ತಂದೆಯಾಗಿ, ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ, ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಆಗಿ ‘ಅವನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲಿ’ ಎಂಬ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಹೇಳುವ ಒಂದು ಘಟನೆ ಇದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ನೀನು ಏನಾದರೂ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆಯಾ? ಹೆದರದಿರು, ಈಗಲೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡು, ‘ನಾನು ಇನ್ನೊಂದಿಗೂ ಪಾಪವನ್ನು ಎಸಗಲಾರೆ.’” ಎಂದು. “ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾನು ನುಂಗುತ್ತೇನೆ.” - ಈ ಭರವಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಭಕ್ತ ಮುಂದೆ ಪಾಪ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ‘ನಾನು ಪಾಪಿ, ನಾನು ಪಾಪಿ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾಪಿಯೇ ಆಗುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದರೆ, ಆ ಶಕ್ತಿ ಕೊನೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯು ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದುವುದು. ಇದನ್ನೇ ಆಧುನಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ (positive mental attitude) ಎನ್ನುವರು.

ಹೀಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆರ್ತರನ್ನು, ಭಕ್ತರನ್ನು ದುಃಖಿತರನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಅವರನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ವುಡ್‌ಕಿಂತಲೂ, ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೇ? ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಃಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

